

DOCUMENTUL E

DEZINSTITUȚIONALIZAREA PRIN ÎNȚELEGEREA PARTICULARITĂȚILOR SISTEMULUI REZIDENȚIAL DE ÎNGRIJIRE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Autorități publice cheie:

Ministerul Sănătății, Muncii și
Protecției Sociale

Ministerul Educației, Culturii și
Cercetării

Agenția Națională de Asistență
Socială

Structurile Teritoriale de Asistență
Socială

Problematică abordată:

Situația actuală a sistemului
rezidențial cu o panoramă
completă și detaliată

Sistemul de evaluare în vederea
reintegrării

Domenii conexe relevante:

Forța de muncă (DOCUMENT A)

Furnizarea de servicii sociale
(DOCUMENT B)

Reintegrarea (DOCUMENT F)

Cadrul normativ și mecanismul de
finanțare (DOCUMENT G)

Informații de contact:

Dr. Ala Nosatii,
Manager program CCF Moldova
ala.nosatii@ccfmoldova.org

Analiza situațională – privire de ansamblu:

- Sistemul rezidențial din Republica Moldova este format din 40 de instituții/servicii care oferă îngrijire rezidențială copiilor separați de familii, dar și servicii de zi și comunitare copiilor din alte grupuri vulnerabile. Gradul mediu de ocupare este între 8% și 67%. Instituțiile se află în subordonarea a cinci actori sociali diferiți, majoritatea fiind în subordinea APL.
- Deși se menține tendința de descreștere a numărului de copii în plasament rezidențial, totuși, aproximativ o zecime au vârsta sub 3 ani și aproape jumătate sunt copii cu dizabilități.

O fundație robustă:

- Datele actuale permit evaluarea individuală a copiilor din instituțiile rezidențiale și identificarea informației actualizate despre starea demografică, socială, educațională, psihologică și medicală a copiilor plasați în instituțiile rezidențiale pentru a planifica reintegrarea lor în mediul familial și/sau pregătirea pentru tranziție de la servicii de îngrijire instituțională la servicii de îngrijire alternativă în comunitate.
- 184 copii din șase instituții rezidențiale au putut fi evaluați în baza instrumentelor de evaluare revizuite cu sprijinul grupului de lucru tehnic care a inclus diverși specialiști în domeniu și îmbunătățite în baza recomandărilor grupului de lucru extins de specialiști (APC, APL, ONG, SAP, mediul academic)

Care necesită consolidare:

- Este nevoie să se continue evaluarea inițială a copiilor din instituțiile rezidențiale care nu au fost incluse în procesul inițial.
- Este necesară revizuirea formularelor de evaluare a familiilor copiilor plasați în instituții rezidențiale precum și realizarea evaluării familiilor copiilor
- Împărtășirea informației referitor la evaluarea copiilor cu specialiștii din cadrul MECC, MSMPs, DASPF pentru identificarea formelor de protecție pentru fiecare copil și formularea recomandărilor pentru dezvoltarea serviciilor
- Implicarea specialiștilor DASPF la evaluarea familiilor copiilor
- Discutarea cazurilor la ședințele GL ANAS în vederea revizuirii plasamentului copiilor plasați în instituții rezidențiale
- Planificarea dezvoltării serviciilor alternative de tip familial, în baza evaluării

Focusul acțiunilor necesare (suport din partea CTWWC):

- Finalizarea evaluării tuturor copiilor din sistem și revizuirea instrumentelor de evaluare, inclusiv prin implicarea specialiștilor din toate domeniile relevante

Detalii tehnice cu privire la analiza situațională în domeniul de interes *Documentul E*

Cadrul metodologic:

În contextul pandemiei cu Covid-19, evaluarea copiilor a fost realizată cu implicarea personalului din instituțiile rezidențiale și a reprezentanților SAP cu specializare în domeniile evaluării: asistent social, psiholog/psiho-pedagog și medic/asistentă medicală. Selectarea instituțiilor a ținut cont de particularitățile copiilor aflați în plasament rezidențial, în special copiii cu vârste 0-3 ani și copiii cu dizabilități severe care au o vulnerabilitate sporită. Revizuirea instrumente consultate cu diverși specialiști în domeniu și îmbunătățite în baza recomandărilor grupului de lucru extins de specialiști (APC, DASPF, ONG, SAP, mediul academic). Echipa de evaluare locală a beneficiat de activități de consolidare a capacității în aplicarea formularelor de evaluare și mentorat pe parcursul evaluării din partea organizațiile partenerie inițiativei CTWWC: Keystone Moldova, CCF și P4EC.

Conform cercetării serviciilor sociale din RM, în 2021 sistemul rezidențial din RM este format din 40 de instituții/servicii care ofereau îngrijire rezidențială copiilor separați de familii, dar și servicii de zi și comunitare copiilor din alte grupuri vulnerabile. În alte 8 instituții nu sunt copii în plasament rezidențial, dintre acestea: în 6 nu sunt copii deloc, iar 2 IR oferă doar servicii educaționale de zi copiilor cu cerințe educaționale speciale. Gradul mediu de ocupare a variat între 8% (Școli de tip internat pentru copii orfani și copii rămași fără îngrijirea părinților) și 67% (Centre de plasament temporar pentru copii, centre maternale, centre multifuncționale, etc.). Instituțiile erau în subordonarea a 5 actori sociali diferiți, majoritatea fiind în subordinea APL.

749 de copii beneficiau de servicii de plasament rezidențial și alte tipuri de servicii (44,6% - fete, 55,4% - băieți) în timp ce 332 (sau 44,3%) copii din plasament rezidențial sunt copii cu dizabilități, dintre aceștia 131 (39,5%) – fete și 201 (60,5%) – băieți. Vârsta copiilor din sistemul rezidențial: 9,2 % de copii cu vârsta 0-2 ani, 11,5% copii cu vârsta 3-6, 57,3% copii cu vârsta 7-15, 22% copii cu vârsta 16-17. Durata aflării copiilor în sistemul rezidențial de îngrijire: 65,8% de copii se află în instituții rezidențiale mai mult de 1 an. Circa 47,4% copii s-au aflat în plasament mai mult de 3 ani, iar 26,3% - 6 și mai mulți ani. Tendința de descreștere a numărului de copii în plasament se menține.

Obiectivul de bază al evaluării individuale a copiilor din instituțiile rezidențiale a fost obținerea informației actualizate despre starea demografică, socială, educațională, psihologică și medicală a copiilor plasați în instituțiile rezidențiale pentru a planifica reintegrarea lor în mediul familial și/sau pregătirea pentru tranziție de la servicii de îngrijire instituțională la servicii de îngrijire alternativă în comunitate. Pentru realizarea obiectivului de bază au fost implementate 4 sub-obiective: (i) evaluarea situației sociale a copiilor în baza analizei dosarelor și a interviurilor realizate cu personalul din instituție; (ii) evaluarea medicală a copiilor în baza fișelor individuale medicale și a interviurilor realizate cu personalul medical; (iii) evaluarea psiho-comportamentală a copilului în baza interviurilor realizate atât cu copilul, cât și cu personalul pedagogic sau de îngrijire, (iv) consolidarea capacităților profesioniștilor angajați în instituțiile rezidențiale și SAP raionale prin transfer de cunoștințe și practici pozitive în domeniul evaluării individuale a copilului .

REZULTATE PRELIMINARE

- Instrumente de evaluare colectate, revizuite, consultate cu grupul de lucru tehnic care a inclus diverși specialiști în domeniu și îmbunătățite în baza recomandărilor grupului de lucru extins de specialiști (APC, APL, ONG, SAP, mediul academic)
- 23 evaluatori instruiți pentru realizarea evaluării
- 33 + ședințe de mentorat și activități de follow-up pe parcursul evaluării
- 184 copii din 6 instituții rezidențiale evaluați
- Baza de date dezvoltată și în proces de introducere a datelor

PROPUNERI DE RECOMANDĂRI:

1. Evaluarea inițială a copiilor din instituțiile rezidențiale care nu au fost incluse în procesul inițial (realizat de CTWWC)
2. Revizuirea formularelor de evaluare a familiilor copiilor plasați în instituții rezidențiale
3. Evaluarea familiilor copiilor
4. Împărtășirea informației referitor la evaluarea copiilor cu specialiștii din cadrul MECC, MSMPS, DASPF pentru identificarea formelor de protecție pentru fiecare copil și formularea recomandărilor pentru dezvoltarea serviciilor
5. Implicarea specialiștilor DASPF la evaluarea familiilor copiilor
6. Discutarea cazurilor la ședințele GL ANAS în vederea revizuirii plasamentului copiilor plasați în instituții rezidențiale
7. Planificarea dezvoltării serviciilor alternative de tip familial, în baza evaluării

Informația pusă la dispoziție în cadrul acestui eveniment a fost făcută posibilă cu generosul suport al poporului american prin intermediul Agenției de Dezvoltare Internațională a Statelor Unite / United States Agency for International Development (USAID). Conținutul diseminat este responsabilitatea Changing the Way We Care și nu reflectă în mod necesar punctul de vedere al USAID sau al Guvernului Statelor Unite